„UNIVERSUL" ÎN ȚARĂ

Solemnitățile dela Chișinău

oxo

Sfințirea lucrărilor de restaurare interioară, la catedrala mitropolitană. — Deschiderea „Lunii fructelor" a ținutului Nistru

Chișinău, 25 Sept.

La Chișinău, s'au desfășurat solemnitățile prilejuite de sfințirea lucrărilor de restaurare interioară la catedrala mitropolitană și a deschiderii „Lunii fructelor" din ținutul Nistrului.

Aseară, la catedrala mitropolitană s'a săvârșit slujba de priveghiu, iar azi dimineață, slujba pentru sfințirea apei.

La ora 10 și jum., au sosit la catedrală, d-nii Simian, rezident regal al ținutului Nistru; generalul Ciupercă Nic., comandantul corpului 3 de armată; general Cristache Popescu, locțiitor al comandantului de divizie; Ch. Glod, secretar general al ținutului; lt.-col. Anton Teodorescu, prefectul jud. Lăpușna; C. Dardan, primar al municipiului; Georgescu Vrancea, prim președinte al Curții de apel; lt.-col. Bădescu, șeful poliției; Motaș, chestor, și un imens public.

P. S. Efrem, locotenent de eparhie și locțiitor de mitropolit, a oficiat slujba religioasă, înconjurat de un numeros sobor de preoți. Răspunsurile au fost date de corul mitropolitan, de sub conducerea părintelui Berezovschi.

Scrisul străin de neam din interiorul catedralei mitropolitane, a fost înlocuit cu scris românesc. Deasemeni, picturile sfinților, ce nu aparțin bisericii noastre, au fost anulate. Interiorul catedralei apare acum impozant și demn de oficiul ce-l îndeplinește ca cea dintâi biserică din Basarabia. S'au pictat figurile marilor dispăruți Regele Ferdinand și Regina Maria, precum și ale M. S. Regelui și a I. P. S. Patriarh Miron. Cum reușita acestor picturi lăsa mult de dorit, în curând lucrarea va fi dată spre o nouă executare, ca să corespundă în totul intențiunii urmărită de P. S. Efrem.

Intreaga asistență s'a îndreptat apoi la „Luna fructelor" organizată în parcul din imediata apropiere a palatului municipal, în clădirea în construcție a palatului cultural.

Și aici s'a oficiat, de părintele protopop stavrofor Guma, un scurt serviciu religios. Cucernicia sa a arătat importanța expozițiilor viticole.

In numele municipiului Chișinău, a vorbit d. dr. general **Balacioiu**, vice primar. Municipiul Chișinău, a spus d-sa, a adoptat o tradiție frumoasă, ca în toamna fiecărui an să organizeze, în capitala ținutului Nistru, o serbare podgorenească. Județul Lăpușna, față de suprafața ocupată în vii, stă în fruntea tuturor județelor din țară. Viticultura reprezintă, în regiunea noastră, o importantă covârșitoare în viața economică. Podgorenii dau o mare importanță acestei branșe a muncii poporului, testamentată cu atâta dragoste de strămoșii noștri moldoveni.

După mărturiile istoricilor, încă de pe vremea lui Ștefan cel Mare, în comuna Băcioiu, din apropierea Chișinăului, se făcea schimb de mărfuri. Podgorenii din regiunea Codrului dădeau vinurile lor în schimbul cerealelor aduse din regiunea Bugeacului. Viticultura din regiunea noastră trece azi prin o fază de grele suferinți, din cauza crizei apăsătoare.

Municipiul Chișinău, fiind ajutat de prefectura jud. Lăpușna, de Camera agricolă, de organizațiile cooperatiste, de noua organizare din România agricolă, de școala de viticultură, de facultatea de agronomie și de un mare grup de podgoreni, a isbutit, cu mijloace mai mult de cât modeste, să organizeze această acțiune de ordin economic și cultural: „Luna fructelor".

Nădăjduim ca departamentul agriculturii să facă tot posibilul ca să întroneze principiul de organizare de piețe de desfacere a strugurilor în interiorul țării. Vrem ca strugurii noștri să fie plasați în regiunile nordice ale țării, unde populația este lipsită de acest binefăcător product.

Podgorenii își mai îndreaptă gândurile către excelența voastră, d-le rezident regal, nădăjduind deasemeni un concurs efectiv. Pătura țărănească, ce trăiește azi în alte condițiuni de structură socială, are convingerea fermă că promisiunile nu mai au azi nuanța de altă dată că viața noastră de stat, clădiată pe altă bază și izvorită din adânca cunoaștere a problemelor, va da și alte roade.

Podgorenii azi, mai mult ca ori când, au nevoie de o mână de ajutor și excelența voastră, arătând atâta bună voință și dragoste pentru moldovenii din acest ținut, vă rugăm respectuos a lua în studiu nevoile acute ale podgorenilor.

In numele sindicatului viticol, a vorbit d. **Vladimir Cristi.**

In numele Camerei de agricultură, a vorbit d. **Dragomir**, președinte.

D. inginer inspector general **Bactalovschi**, comisar al expoziției, a spus următoarele:

Din 1910 și apoi mai întâi din 1920, a luat mari proporții plantarea hibrizilor producători direcți, care au creiat un adevărat dezastru, în toată așezarea gospodăriilor noastre viticole. Cu toată această criză, avem în cultură cele mai bune varietăți de struguri. Avem materialul cel mai frumos, sub toate aspectele și sub toate raporturile pentru export. Vinurile noastre sunt apreciate cu toată obiectivitatea peste hotare. Podgorenii nădăjduiesc că toate problemele din domeniul viticulturii vor fi rezolvate.

D-sa a mulțumit apoi tuturor instituțiilor și persoanelor care au dat concursul pentru reușita „Lunei fructelor".

CUVÂNTAREA D-LUI REZIDENT REGAL

D. Dinu Simian, rezident regal al ținutului Nistru, a rostit următoarea cuvântare:

Cred că avem peste trei milioane de suflete, care formează marea familie a viticultorilor. Această populație se sufocă.

Cred că problema viticolă trebuie văzută și prin prizma internă. Ardeți hibrizii, distrugeți și tot nu veți reuși să rezolvați arzătoarea problemă viticolă. In primul rând se așează supraproducția și vin la când trei capitole care trebuiesc studiate: transportul, exportul și comercializarea. Cel dintâi lucru și cel mai important, este acela al drumurilor.

Luând conducerea rezidenței ținutului Nistru, am înscris pe cel dintâi plan al preocupărilor mele, drumurile. In ținutul Nistrului vreau să fac aceste legături de drumuri cât mai solide și prin ele să dau posibilitate unui transport mult mai ușurat la calea ferată.

Nu veți putea realiza un export decât prin standardizarea vinului basarabean. Și Basarabia nu va avea debușeu, nu-l va găsi, oricât vom învinge toate dificultățile interne, dacă problema comercializării produselor viticole nu va fi rezolvată. Constat cu durere, că din acest punct de vedere se pun piedici și nu văd nici factorul creator aici în Basarabia pentru a da o amploare meritată acestei comercilizări.

Imi pun toată nădejdea ca, concentrând toate forțele și mai ales tineretul Basarabiei, să ne putem face, cu toții, datoria întreagă pentru viticultura ținutului, înlăturând criza prin care trece și care aduce imense pagube economiei naționale.

Transportul prin drumuri solid create, exportul prin standardizare, comercializare prin concentrarea tuturor energiilor, iată cei trei factori de care depinde în întregime și necondiționat rezolvarea problemei viticole.

Vă rog să aveți, împreună cu mine, nădejdi înar'un viitor cât mai apropiat și care trebuie să ne aparțină cu toate satisfacțiile ce le merită marea familie a podgorenilor moldoveni.

Apoi, d. Dinu Simian, rezident regal, generalul Ciupercă Nic. și însoțitorii au asistat la desfășurarea programului cu jocuri naționale pentru sărbătoarea strugurilor, executat de elevele micuțe ale școalei de balet.

Intreaga asistență a vizitat cu deamănuntul expoziția viticolă a jud. Lăpușna, din sălile palatului cultutral în construcție.

La sfârșitul solemnităților, d. Dinu Simian a declarat expoziția și „Luna fructelor" deschise, urând întreg succesul organizatorilor, pentru mândria ținutului Nistru.

Explozia unei petarde la Cluj

Tentativă de asasinat sau simplă întâmplare?

Cluj, 24 Sept.

Joi seara o petardă a făcut explozie într'un palton pe care o necunoscută încerca tocmai să-l vândă unor telali din piața Mihai Viteazul. Vânzătoarea fiind rănită, a fost transportată la Salvare, unde mulțumită ajutoarelor primite, și-a revenit.

Cum cazul a făcut oarecare vâlvă, iar poliția a fost înștiințată la timp, îndată ce necunoscuta și-a revenit în simțiri i s'a luat, din partea unui delegat al chesturei de poliție, interogatoriu cuvenit.

Rănita a declarat că se numește Veturia Szakali, originară din comuna Tomești (Ciuc), și că sosise abia de câteva ore în localitate, venind din Cernăuți, unde fusese angajată la circul „Marin". Pe drum a avut mai multe certuri cu concubinul ei, un oarecare Dumitrescu, cu care trăia de mai multă vreme în neînțelegere.

Coborînd în gara Cluj, Dumitrescu a rugat-o să-i țină paltonul până se întoarce, declarând că se duce să-și viziteze niște rude în oraș. Văzând că orele trec și Dumitrescu nu se mai reîntoarce, Veturia Szakali s'a gândit că acesta o părăsise și neavând nici un ban cu care să se ducă până la satul ei, s'a dus să vândă paltonul lăsat de concubin, fără să fi știut că acesta avea în buzunarul lui petarda care a explodat apoi.

In urma celor declarate, poliția a luat măsuri pentru prinderea celui dispărut, pentru a se stabili mai întâi ce căuta petarda în palton și a se vedea dacă totul n'a fost o înscenare din partea lui Dumitrescu care poate voia să scape de concubină printr'un asasinat ce ar fi putut trece apoi drept o întâmplare.

Campania sanitară a dat bune rezultate in județul Năsăud

Bistrița-Năsăud, 26 Sept.

Prima fază a ofensivei sanitare, de documentare statistică și de luarea măsurilor impuse de urgență, desfășurată în județul nostru, s'a încheiat.

Pentru a informa cititorii asupra rezultatelor obținute de această campanie sanitară, ne-am adresat d-lui dr. Valer Bilțiu, medicul primar al jud Năsăud, care a binevoit să ne dea următoarele relațiuni:

„Ofensiva sanitară s'a terminat în jud. Năsăud — a declarat d-sa. Echipele au cercetat următoarele circumscripții: Lechința, Șieu, Telciu, Sieu - Măgheruș, Satu - nou, Bistrița - jur, Năsăud, Nimigea de jos, Rodna, Sângeorz-Băi, Ilva - Mare și Prundul - Bârgăului.

In urma rezultatelor primite din circumscripțiile arătate, am putut constata că în general 80 la sută din populație s'a prezentat, pentru a fi examinată.

Este, cu deosebire interesant de relevat, că în comuna Budacul de jos, din 511 locuitori, câți are comuna, au fost examinați 509, cei doi neexaminați fiind absenți.

In toate circumscripțiile parcurse de echipele sanitare, unde era cea mai mică bănuială, s'a recoltat sânge pentru reacția Wassermann.

In cursul acestei campanii sanitare s'a dat apoi o deosebită atenție și problemelor gospodărești.

Medicii cari alcătuesc echipele sanitare au lucrat cu mult zel fiind găzduiți și aprovizionați de colegii locali și administrație.

Important este acum, după terminarea ofensivei sanitare, prelucrarea materialului, cu scopul de-a scoate maximum de folos în urma acțiunii întreprinse.

In general — continuă d-sa — constatările făcute sunt cam cele știute de fiecare medic de circumscripție, întrucât în județ depistarea și combaterea boalelor sociale, prin tratament specific, s'a făcut și înainte, ceeace se poate dovedi cu registrele aflătoare la fiecare serviciu sanitar rural. Este incontestabil că s'au descoperit și noui cazuri cu ocazia ofensivei sanitare. Dar, repet, se cere imperios o revizuire minuțioasă a fiecărui domn medic în circumscripția sa și un tratament conștiincios pentru ca această ofensivă sanitară să fie încununată de cel mai satisfăcător succes.

Relativ la obstacolele întâmpinate în cursul acestei campanii sanitare, ca de obicei, greutăți mari n'am întâmpinat, doar în unele localități, unde poate administrația n'a fost tocmai la înălțimea chemării ei, populația nu s'a prezentat în număr atât de mare cum s'a întâmplat pretutindeni în restul județului. Dar cazurile sunt, repet, izolate și situația se poate îndrepta în viitor".

xXx⊙●⊙xXx

Rezultatul examenului scris de bacalaureat din Blaj

Dumbrăveni, 26 Sept.

La comisia de bacalaureat din Blaj s'au prezentat 82 de candidați. Dintre aceștia au reușit la proba scrisă următorii 50 de absolvenți de liceu teoretic: dela liceul „T Ciparlu" din Dumbrăveni Kurtz Ludovic, Pordon Victor, Todoran Liviu și Voichin Constantin; dela liceul de fete Alba-Iulia Mateș Maria; dela liceul de băeți „Mihai Viteazu" din Alba-Iulia: Barbu T., Bogdan A., Preda E., Danciu E., Jula T. și Mărginean Nic. dela liceul „Titu Maiorescu" Aiud, Avram N., Bad E., Boharin P., Cadar Șt. și Docea E.; dela liceul de fete Blaj: Daroți Stela, Dogan Elena, Noja Cornelia, Ress Ileana, Rozor Emilia și Sasu Aurelia; dela liceul de băeți Blaj: Baciu A., Bălaș H., Bimbea P., Brad A., Ciugu I., Cristea I., Cupșa I., Dobrotăr E., Domșa M., Fechete E., Idu I., Moldovan D., Oprea I. Pavel I., Rațiu S., Suroi M., Turc Gh., Turc I. și Vulcu Gh.; liceul rom.-catolic Alba-Iulia: Havliu I., Kiss E., Konka Z., Mittelhauser R. și Vieland E.; liceul săsesc de băeți Mediaș: Boosch I. și Botrady M.; liceul „Bethlen" Riud: Györfy A. și Homonnay P.

Costul abonamentului la ziarul UNIVERSUL este

Lei 750 pe un an
„ 380 pe 6 luni
„ 200 pe 3 luni

SEMINTE

se estimează reîmmultire:

Grâu Bankut 1201 și 1205
Orz Cenad 395
Orz Cenad Extensiv 1
Vinde DOMENIUL CONTE STURENBERG Săcueni à [illegible] /kg. grâu și 4.50 lei/kg. orz 75 bani/kg. în plus pentru semințele tratate contra mălurei. Franco Gara Săcueni, în saci plumbuiți (socotindu-se în plus prețul sacilor). 872

Ajutorarea sinistraților din jud. Târnava-Mică

O ordonanță dată de d. general Dănilă Papp, rezidentul regal de Mureș

Dumbrăveni, 26

In cuprinsul județului Târnava-Mică se află un însemnat număr de locuitori a căror recoltă a fost nimicită de grindină.

Pentru a veni în ajutorul celor năpăstuiți, d. general Dănilă Papp, rezidentul regal al ținutului Mureș, a ordonat colectarea de ajutoare bănești și de cereale.

Acest act este prima ordonanță emisă de d general Papp, rezidentul ținutului nostru.

In vederea aplicării ordonanței, primarii comunelor urbane și rurale din județul Târnava-Mică vor întocmi tablouri în dică exemplare de toți proprietarii agricoli care au avut culturi de cereale, indicând numele proprietarului, suprafața de cereale recoltată (grâu, ovăz, orz, secară), cantitatea de cereale obținută, conform carnetelor dela mașinile de treerat; întrucât nu ar fi la îndemână aceste carnete, se va calcula media de producție pe jugăr din regiune, va fi luată semnătura proprietarului; pentru cetățenii de alte profesiuni se vor alcătui liste de subscripție în folosul ajutorării în bani a celor sinistrați.

Tablourile astfel întocmite vor fi afișate la primării și se va aduce aceasta la cunoștință publică, conform obiceiurilor locale, în trei zile consecutive.

Colectarea de cereale se va face la primării în zilele de 28 și 29 Septembrie c. in fața unei comisiuni compuse din: primarul comunei; preotul cel mai bătrân din localitate și învățătorul-director.

Cu liste de subscriptii s'au colectat bani Duminică și se vor mai colecta și Duminica viitoare de casierul comunal și doi delegați din partea primăriei.

Primarul este obligat ca cerealele adunate, împreună cu un exemplar din tabloul cu indicațiile cerute la începutul ordonanței, să le predea preturei respective în ziua de 30 Septembrie cu proces verbal, iar un exemplar din lista de subscripție, cu sumele adunate, deasemenea vor fi predate preturei de casierul comunal, cu procesverbal.

Preturile și primarii comunelor urbane sunt obligați a prelua cerealele colectate, a le depozita într'un local corespunzător și a anunța, până la data de 2 Octombrie c., Camera de agricultură a județului, despre toate cantitățile adunate. Deasemeni sunt obligați ca sumele colectate să le verse la casieria Camerei de agricultură până la 5 Octombrie c.

Primarilor care nu vor executa prevederile ordonanței rezidențiale li se pune în vedere că vor fi sancționați.

Indrăzneața tâlhărie din Satu-Mare

Doi bandiți mascați au torturat și violat o bătrână de 71 ani

Satu-Mare, 26 Septembrie

O indrăzneață tâlhărie s'a petrecut în str. Belgradului, în următoarele împrejurări:

Soții Kiss, de meserie grădinari, au plecat de dimineață în piața de zarzavat, lăsând acasă numai doi copii mici în seama bunicei lor, văduva lui Mihai Horvath, în etate de 71 ani.

Cu'cându-și nepoții, bătrâna s'a dus în grajd să vadă de vite.

Intorcându-se după câteva minute în cameră, un necunoscut mascat ce se afla ascuns după ușă s'a năpustit asupra ei pe la spate, înfășurându-i capul cu un ștergar, după care a legat-o burduf. In acest timp, un al doilea tâlhar, răscolea casa, căutând bani. Negăsind, tâlharii au început să tortureze pe bătrână, lovind-o cu pumnii peste cap, ca să le destăinuiască unde sunt ascunși banii.

Bătrâna nescoțând nici o vorbă, a fost apoi împunsă cu o baionetă. In cele din urmă, nefericita bătrână a arătat locul unde grădinarul avea banii, unde hoții au găsit 800 lei. Restul de bani, vreo 4000 de lei, grădinarul îl luase cu dânsul la târg.

Dar tâlharii nu s'au mulțumit cu atâta.

Torturată în toate chipurile, când era aproape să leșine, tâlharul care o legase a tăbărît asupra bătrânei, necinstind-o, după care amândoi tâlharii au dispărut.

Pe la ora 1, bătrâna a fost găsită de un vecin, care, crezând că e moartă, a luat o trăsură și a plecat la poliție să anunțe cele întâmplate.

Cazul se cercetează de d. comisar Romulus Pop și se crede că indrăzneții tâlhari vor fi arestați.

Nemulțumiri in sânul asiguraților din Buzău

Buzău, 25 Septembrie

In diverse rânduri am arătat doleanțele drepte ale asiguraților Casei asigurărilor și in special am insistat asupra felului cum sunt tratați asiguratii la serviciul farmaceutic.

S'a cerut in diverse rânduri ca farmacia să funcționeze toată ziua, căci sunt mulți asigurați dela oficiile din județ, cari nu pot aștepta zile întregi pentru o rețetă. Asiguratii nu cer ca farmacia să fie deschisă în permanență, ci în orele obișnuite: 8-12 și 3-8.

Acest deziderat a fost satisfăcut de Casa centrală, prin înființarea unui nou post de farmacistă. Dar lipsesc medicamentele pe cari le prescriu medicii consultați. Și în afară de asta nu este admisibil ca pentru o sticluță, care în cazul cel mai rău, costă 3 lei, asiguratii să aștepte câte zece ore; ba, de multe ori nu se execută rețetele din cauză că sticlele pentru medicamente se găsesc în... beciul farmaciei. Există un ordin categoric care prevede ca să se servească sticle pentru asigurați de către farmaciile Caselor.

Sperăm că d. dr. Păiș, actualul medic-șef al Casei va lua măsuri pentru înlăturarea tuturor neajunsurilor.

Nenorocirea din com. Moșneni (Constanța)

UN LUCRATOR SE PRABUȘEȘTE DE PE O BISERICA ȘI MOARE

Constanța, 25 Septemb.

In com. Moșneni, din județul nostru, s'a întâmplat ieri dim. o impresionantă nenorocire.

Pe când lucrătorul Stavri Filip, de fel din Reni (Basarabia) se afla pe schela dela construcția bisericii din Moșneni, făcând o mișcare greșită, s'a prăbușit de la o înălțime de aproape zece metri rămânând în nesmițire.

Dus în grabă la spitalul C. T C. din Mangalia, lucrătorul a murit după o jumătate de oră.

Cercetările sunt făcute de postul jandarmi Moșneni.

xXx⊙●⊙xXx

Examenul de admitere la liceul comercial de băeți din Galați

Galați, 25 Septembrie

La liceul comercial de băeți „Alexandru Ion Cuza", s'a ținut un examen excepțional de admitere în clasa V.

Din 37 elevi înscriși au reușit următorii 24 în ordinea clasificării:

Petrică Nicolai, Furtunescu Dumitru, Manea Neculai, Dumitrescu Gheorghe, Drumec Gheorghe, Petrescu Valeriu, Ionescu Andrei, Rada Gheorghe Dimitriu Avram, Constantinescu Virgil, Constantin Dumitru, Gheorghiu Pavel, Cavalion Eugen, Bernstein Idthoc Manolache Constantin, Mocanu Vasile, Parșov Marcel, Semoilă Ionel, Șerban Virgil, Stănescu Dan, Tiron Florică, Popescu Petre, Turcu Vasile.

xXx⊙●⊙xXx

Un brutar din Timișoara a fost injunghiat de un tovarăș de chef

Timișoara, 26 Septembrie

Mihai Miheth brutar din str. Ruși 3, găsindu-se cu mai mulți prieteni în piața Mărășești, a fost injunghiat de unul din tovarășii săi la mâna dreaptă.

Brutarul a fost internat în sanatorul Bega. Comisariatul de poliție a luat măsuri, pentru arestarea agresorului.

xXx⊙●⊙xXx

Din Cernavoda

DELA POLITIE. — La comisariatul de poliție s'au încheiat acte de dare în judecată a următorilor cetățeni: Giovani Pencheață, Mustafa O. Reis, Ion Tănăsescu, Gh. Lungu, V. Topciu, moștenitorii Novac, ș. a., cari au contravenit la legea sanitară asvârlind gunoiul pe stradă și necurățându-și curțile de bălării.

— Se pune în vedere că rămătorii lăsați liberi pe stradă vor fi impușcați, iar câinii otrăviți.

PREMILITARE. — Tinerii născuți în anul 1920 sunt datori să se prezinte la sediul subcentrului de pregătire premilitară din localitate spre a se inscrie, în vederea incorporării lor dela 1 Noembrie.

Cei cari nu pot să se prezinte personal, vor putea fi inscriși de alte persoane din familie, astfel ca până la 10 Octombrie să poată fi inscriși toți cei din raza orașului nostru. Cei găsiți neinscriși după această dată vor fi dați ca nesupuși.

ANCHETELE NOASTRE

Oameni și fapte în desvoltarea orașului Turnu-Severin

Primele inceputuri.-Desvoltarea vieții culturale și economice

II

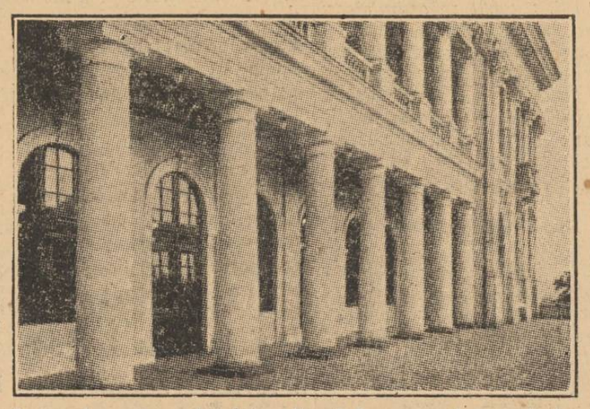

Partea de vest a palatului cultural. Sus muzeul, jos sala de festivități

T.-Severin, 22 Sept.

Cercetând documentele și dările de seamă asupra palatului cultural, găsim că din timpurile cele mai vechi, orașul T.-Severin, prin poziția lui geografică a fost chemat să joace un rol foarte important, atât din punct de vedere strategic — așa cum a fost în decursul veacurilor trecute — cât și din punct de vedere cultural, mai ales începând din secolul XIV-lea.

Acest secol de așezare stabilă, a dat posibilitatea Turnului Severin ca să treacă, cu adevărat, la o viață nouă, aceea de a răspândi cultura în toate straturile sociale.

Incepând cu școli primare și continuând cu școli de comerț, profesionale și licee, desvoltarea vieții culturale atrage după sine desvoltarea unei vieți economice mai accentuate, încât iau ființă aci întreprinderi industriale și comerciale, instituții de credit, pentruca încet, încet, întreprinderi streine să treacă în mâini românești.

Oameni de inimă și cu mult sentiment românesc și dragoste de glia strămoșească, fac să ia ființă aci societăți cu caracter cultural și național, iar razele acestei culturi, propagate zi de zi atât în școli cât și la aceste societăți, încep să străbată peste Dunăre la frații noștri obijduiți sub alte stăpâniri.

De aci înainte încep legături de prietenie, care se strâng tot mai mult, așa că Turnul Severin devine un puternic centru cultural și național.

Oameni ai vieții noastre culturale, publice și politice au rostit aci conferințe și cuvântări, turnând astfel în sufletele fraților subjugați, care ne vizitau orașul, speranța și încrederea unor vremuri de desrobire și de bucurie, care n'au întârziat să vină.

An de an au pornit de aci din Severin, în Banat, grupuri de elevi și profesori, cu coruri frumoase și nu pot fi trecute cu vederea echipele și corurile liceului „Traian" cum și serviciile aduse de cunoscutul profesor și maestru de muzică Ion St. Paulian — încetat din viață acum doi ani — fost președinte al „Ligii Culturale", al soc „Doina", al „Ligii Antirevizioniste" etc. omul care uitând și de familie și de boala de care suferea și înfruntând necazurile și neplăcerile ce ar fi putut avea, pentruca să organizeze serbări și excursii cu corul soc. „Doina" la frații din Banat, sau să participe la serbările bănățenilor, unde să facă legătura frățească.

Pe de altă parte au venit aci la T.-Severin numeroși intelectuali și fruntași bănățeni pentru ca să asculte cuvântul marilor cărturari și oameni de știință ai neamului românesc.

Desvoltarea aceasta, din ce în ce mai mare, a vieții culturale și a puternicei mișcări de propagandă națională, a făcut să se observe necesitatea construirii unui local propriu pentru teatru, conferințe, festivități etc.

Ideia aceasta a frământat pe oamenii de bine și de cultură ai orașului și nu lipsea decât omul de acțiune care să caute să realizeze acest proect.

Omul de acțiune a fost d. Teodor Costescu, care într'o zi memorabilă, ziua de 3 Noembrie 1909, pe când era profesor și director al liceului „Traian", la o consfătuire în cancelaria liceului la stăruința profesorului I. St. Paulian, a luat hotărîrea clădirii edificiului, care azi este mărețul palat cultural.

Inceputul a fost făcut și toți profesorii au stăruit pe lângă d. Costescu, care a acceptat și s'a pus la lucru.

Vom arăta într'un număr viitor cum s'a pornit la lucru și greutățile întâmpinate până la realizarea mărețului palat cultural.

EM. LEGA

La Timișoara va lua ființă o școală pentru ucenicii comerciali

Timișoara, 26 Septembrie

De mai bine de doi ani, peste două sute de ucenici comerciali au rămas fără instructia profesională. Pentru remedierea acestei stări de lucruri, d. Gh. Botez inspector general al muncii, a făcut demersurile necesare, obținând dela ministerul muncii, aprobarea înființării unei școli, pentru ucenicii comerciali din Timișoara. Pentru susținerea acestei școli, camera de comert a aprobat o subvenție de 150.000 lei, urmând ca restul să fie acoperit de minister.

Cursurile vor fi predate la liceul comercial, sub directa supraveghere a d-lui G. Gherman directorul acestui liceu, de profesorii acestei scoale.

xXx⊙●⊙xXx

Incercarea de sinucidere a unei bătrâne de 74 ani la Timișoara

Timișoara, 26 Sept.

Din motive, cari nu s'au putut stabili, bătrâna Ecaterina Alstaeter din Ghiarmata, venind la Timișoara, în apropiere de plaja comunală s'a aruncat în Bega, cu intențiunea de a se sinucide.

Fiind observată a fost salvată dela înec. Chemându-se Salvarea, bătrâna a refuzat orice asistență medicală și n'a voit să dea nici un amănunt asupra motivelor, cari au determinat-o la sinucidere.

xXx⊙●⊙xXx

Procesul unui omor prin imprudență la Timișoara

Timișoara, 26 Septembrie

In fața curții de apel din localitate, completul d-lor dr. I. Hermann președinte, Farchescu, Goruneanu membri, procuror Niculescu și grefier Mureșanu, a venit spre judecare apelul săteanului Al. Wildermuth din Jimbolia.

Acesta în Iunie 1937, pe când se întorcea cu căruța spre casă, la marginea satului, a călcat pe copilul de 3 ani al tâmplarului Matei Krohn.

Copilul s'a ridicat de jos și cu o soră a plecat acasă. După ce a ajuns la gospodăria sa. Wildermuth a cumpărat un pachet cu bomboane și a plecat la copilul lui Krohn. Ajuns aici a aflat că bietul copil era pe moarte, iar după câteva ore a și murit.

Săteanul a fost trimis în judecată pentru omor prin imprudență, iar tribunalul l-a condamnat la o lună închisoare și 10.000 lei despăgubiri civile părinților. Ambele părți au făcut apel, părinții cerând 100.000 lei despăgubiri, iar săteanul achitarea.

Curtea a respins în principiu ambele apeluri, dar a suspendat executarea pedepsei.

xXx⊙●⊙xXx

ȘTIRI DIFERITE

Diciosânmartin

SPARGERE. — Zilele trecute s'a înregistrat în orașul nostru, o îndrăsneață spargere, în centrul orașului, la primul rabin dr. Iosif Krausz.

Răufăcătorii au încercat prima dată să intre în magazinul Autosport, al d-lui Isidor Klopots, care este așezat în casele d-lui prim rabin dr. Krausz.

Nereușind să pătrundă în magazin, au intrat în curtea d-lui Krausz și prin spargerea unui geam, au reușit să intre în casă.

Răscolind prin birou, au găsit într'un sertar, un portmoneu în care era suma de lei 11.000, pe care au luat-o.

Tot în aceea noapte au mai încercat să intre la d. administrator financiar Contantin Frățilă și la medicul dr. Szocs.

De aicea n'au reușit să fure nimica, din cauza alarmei date de d. dr. Krausz, care s'a trezit între timp.

In curtea d-lui administrator, au lăsat o mică bardă.

Poliția a început cercetările.

BISTRIȚA

DELA C. F. R. — D. subinspector Nanu dela Cluj a inspectat trecute gara locală, constatând toate în bună rânduială.

INSPECȚIE. — D. inspector Aurel Pop, dela Tg.-Mureș, a inspectat zilele trecute ad-ția financiară din localitate.

CUM SE FACE PAZA CETĂȚENILOR. — Am relatat deunăzi cum un câine turbat a mușcat 2 copii, cari au fost imediat transportați la institutul antirabic din Cluj. Câinele a mai mușcat și alte persoane rămase până acum necunoscute.

Suntem puși în neplăcuta situație prin urmare de a semnala că serviciul de ecarisaj nu-și face datoria cum trebue.

De ce nu se iau măsuri împotriva proprietarilor de câini cari își lasă câinii pe străzi? De ce nu se aplică sancțiuni hingherilor cari nu înțeleg să-și facă pe deplin datoria?

CONSTANȚA

DELA REZIDENȚA REGALA. Sâmbătă dim. în fața d-lui Nicolae Ottescu, rezident regal al ținutului Marea, a depus jurământul d. Emil Grigorescu, directorul său de cabinet.

Jurământul i-a fost luat de preotul Const. Staicu, dela catedrala episcopală.

— D. Rădulescu - Dobrogea, secretar general al ținutului, lucrează împreună cu d. Mihail Ionescu, directorul serv. ad-tiv, la alcătuirea bugetului pe exercițiul în curs.

IN ATENȚIA AUTORITĂȚILOR. — In mai multe rânduri am atras atențiunea asupra scandalului cu funcționarea caselor de prostituție din centrul orașului. Deși se incepuse într'un timp luarea de drastice măsuri pentru distrugerea acestor focare de infecție, acestea au încetat ca prin farmec. Numărul caselor de prostituție cum și al prostituatelor amorului liber, în loc să scadă, se mărește.

Casele de perdiție sunt mai populate ca ori când, iar proxenetismul se practică pe o scară foarte întinsă.

Am crezut că îndelungata noastră campanie va avea urmarea așteptată de întreaga opinie publică și că nu vom fi nevoiți să mai revenim. Așteptările noastre au fost însă desmințite, deși dacă se făcea ceva pe acest tărâm, si-ar fi încununat opera cu recunoștința întregei populații constănțene.

Așteptăm ca acum când în fruntea municipiului se găsește un om de energia și autoritatea d-lui general Theodor Nicolau această problemă să-și găsească rezolvarea numai prin d-sa.

DELA CAMERA DE MUNCA. D. Andrei Alexandrescu, președintele Camerei de muncă, a inspectat Sâmbătă toate atelierele din localitate spre a verifica dacă patronii acestora respectă orariul de lucru, întru cât s'au primit câteva reclamații în această privință.

BRUTAR DAT IN JUDECATA. — S'au dresat acte de dare în judecată împotriva brutarului Artache Kehalan, din str. Chiliei 22, care a vândut pâine cu lipsă la cântar.

La controlul făcut de poliția comunală s'au găsit fără greutatea reglemenară, 42 de pâini, cari au fost confiscate.

PRINDEREA UNEI BANDE DE HOȚI DE CAI. — Poliția locală a prins Vineri dim. pe țiganii Simion Nistor, Ilie Zamfir și Ion Gh. Marin, toți din cartierul Pallas, cunoscuți hoți de cai, cari au fost găsiți în Oborul Nou pe când încercau să vândă trei cai, fără a avea bilete de proprietate.

Hoții au fost înaintați legiunii de jandarmi pentru continuarea cercetărilor.

— A fost prins și dat în judecată țiganul Andrei Grădinaru, din com. Basarabi, care a furat un cal dela Serban Mangiurea, din aceeaș comună pe care a încercat apoi să-l vândă.

MINORII ȘI JOCURILE DE NOROC. — Poliția făcând Sâmbătă noaptea o descindere în cafeneaua lui Cristu Vlahopol, din str. Ioan Vodă 69, a găsit înăuntru 13 minori jucând barbut și biliard pe bani.

Tinerii delicvenți la legea jocurilor de noroc au fost aduși la poliție, unde li s'au dresat acte, iar patronul a fost dat judecății, pentru călcarea ordonanței în vigo-